

עין משפט
גַּר מִצֹּהַר

נא א מיי פֿירא מל' מלוה הלאַ סמג עשן זג טוש"ע חור"מ ס' ע ס"א:

גב ב ג מיי שס פט"ו הלאַ סמג שס טוש"ע שס קט"ף ג:

גג ד מיי שס טוש"ע שס פט"ף ד:

גד ה טוש"ע שס ס"ה: **גה** ו מיי פ"ו מהלכות טוען הל"ג סמג עשין נה טוש"ע חור"מ ס' עט קט"ף א:

גו ז מיי שס הל"ד סמג שס טוש"ע שס ס"ה: וס' קטו קט"ף ג:

רבינו חננאל

אמר רב יהודה אמר רב אסי המלוה את חבריו בעדים אין צריך לפרועו בעדים. ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפרועו בעדים ושמואל אמר יכול לומר לו פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים: ואקשנן על שמואל והתנן מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני עדים למחר א"ל תנהו לי נתתיו לך חייב מפני שצריך ליתנו לו בעדים: ופריך תנאי היא דתניא בעדים פרעני כו'. ואסיקנא משמיה דרבא המלוה את חבריו בעדים אין צריך לפרועו בעדים ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפרועו בעדים. ואם א"ל פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להן לבינת הים אינו לו נאמן: ההוא דאמר לי לחבריי כי פרעת לי פרעין בפני ראובן ושמעון טען דפרעני בפני אחרינא. אמר רבא להכי א"ל ראובן ושמעון כי דלא לידחייה. מסכתבא דל טעין פרעתנך באנפי סהדי אחריני והלכו למדינת הים אבל אי איתנהו ומסדיה דפרעני. [נא]

אמר רבא דלא מהוינני: ירושלמי מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני פלוני ופלוני א"ל נתתיו לך בפני פלוני. אתא עובדא קמי רבי אמר יבואו פלוני ופלוני ויעידו. הבא לידון בשטר ובחזקה רבי אומר ידון בשטר רשב"ג אומר בחזקה: מעשה בא לפני ר' חייא והורה כרשב"ג (ז קשיא דר' אדרי' לא איתנהו לא רצה רבי אלא לעמוד על אמתת הדבר: המחזיק מחמת אונס ונמצא פסול בטלה החזקה: ההוא דאתא קמיה דרב וטען על חבריה חטין ושערין ורובסמין. ואמר ליה המתן עד דיגלגל עלך כל מאי דבעי. ובסיפא את

מא:

תיובתא דרב אסי. אכל לשמואל ניחא דמאי לפרש דה"ק נתמיו לך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים ולמאי דמפרשינן דלשמואל נאמן לומר פרעמך זיני וצין עמךך זמגו דאי צעי אמר פרעמך בפני פלוני ופלוני אחי שפיר טפי:
תיובתא דשמואל. תימה מאי קושא דלמא נתמיו לך

שלא בעדים קאמר ולהכי חייב וי"ל דשמואל הכי קאמר מתוך שיכול לומר פרעמך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים כי אמר נמי פרעמך זיני וצין עמךך נאמן זמגו ומיהו רז פפא בזמןך ודאי לית ליה האי מגו דהא קאמר בזמןך נרץ לפרועו בעדים ונרץ לדחוק לפי זה דפליגי רז פפא ושמואל בדצרי רבי יהודה זן בתירא ועוד יש לתמוה לגמרא שהקשה לשמואל מסיפא דמתני' מנ"ל לפרש דצרי שמואל כך מאחר שרז פפא לית ליה האי סבא לכן נראה שהמקשה משמע ליה דמפני שרץך ליתן לו בעדים משמע שרץך לצרר שפרעו בעדים וקנת משמע כן בכל הסוגיא: **ורב פפא** משמיה דרבא **אמר אין צריך לפרועו בעדים.** אר"ת כן הלכה דהא אמר רבי אבא בגט פשוט (ב"ב דף קט.) וקיימא לן המלוה את חבירו בעדים אין נרץ לפרועו בעדים וכן רבא ורמי זר חמא ס"ל הכי זריש כל הנשבעין (לקמן דף מה:). **אור' פרעיה באפי סהדי אחרני.**

פי' בקונטרס זה אומר עדי שקר הם ואס תאמר ואין נאמן לומר שמשקרין יש לומר דכיון דלמר באפי ראובן ושמעון צעי למימר מהימנות לי כל היכא דלמרת לא פרען עד דפרענא באפי ראובן ושמעון כדלקמן ומיהו הא דקאמר בזמןך להכי קאמר באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא לידחייה לא אחי שפיר לפירושו דמה דיחוי שייך כיון דמיייתי סהדי וה"ל למימר כי היכי דלא למיפטר אי אייתי סהדי אחרני לכן נראה לר"י דמייירי דקאמר פרעמך באפי סהדי והלכו להם למדינת הים ויש פירושים שכתבו זמן כן וגם ר"ת פירש כן:

הא אנא והא רב ששה. דזימנא זעלמא הוא דקא מהדר ליה ולא משום דנרץ לקיים תנאו: **כל האומר לא** א"יתי בו'. ואצי לית ליה והא דתנן למחר אמר לו תנהו לי אין לך זידי חייז וטעמא דכיון דלמר לא לוח הוא כמודה שלא פרע הסם ליכא עדים דלמרי פרעו כי הכא ולחכי אצי גופיה אית ליה צפ"ק דב"ב (דף ו. ושס) דכל האומר לא לויית כו' כיון דליכא עדים שפרע וא"ת אמאי לא מתרלינן הכא דצוריה לא לויית כלומר לא עמדתי צהלואתי אלא פרעתי כמו צפ' אמרו לו (כריתות

יז.) גזי לא נטמאתי דמתרלינן דצוריה לא עמדתי בזומאתי אלא טבלתי ואומר ריב"א דהכא לא קאמר לא לויית אלא להד"מ דלא שייך לתרוצי לישניה אכל צפרק הכותב (כמוכות דף פח.) קשה דקאמר אכל אמרי יממי אמר לנו אבא לא לוייתי נפרעין מהם שלא בשבועה דכל האומר עליו צבית דין יש לו להשיב צענין שיפטר ואין לנו לתרץ דכריו: **כל מירתא דלא רמיא ע"יה דאינש לאו אדעתיה.** מימה זגט פשוט (ב"ב דף קט.) גזי עובדא דרב ינחנן צר יוסף דהוא מסיק זווי צרבי אבא מסיק אף על גב דהמלוה חזירו בעדים אין כו' כי טעין ואמר פרעתי בפני פלוני ופלוני ויצאו פלוני ויעידו ואמאי הא אמרינן לאו אדעתיה וי"ל דרצא סבר ליה

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

מא:

נחסיו לך חייב. לפרוע: **צעדים הלויסין.** קס"ד בשעת הלואה קאי ואמר ליה ראה שצעדים הלוימך ואף אסה אל תפרעני אלא בעדים: **דלמא בשעת סביעה קאמר.** כשתצטו צב"ד וזה אומר פרעמך אמר לו והלא בעדים הלוימך בעדים הוה לך לפרועני ולא אמר לו

כן בשעת הלואה ומשום הכי פטר ליה ר' יהודה זן בתירא: **אול פרעיה באפי סהדי אחרני.** וזה אומר עדי שקר הם: **ואיניסו.** מיד המלוה: **לחוי פקדון זידי.** ואיני עליהן אלא שומר חנם שלא קבלתים בתורת פרעון: **כיון דקא מודית.** דקבלתינהו וזה לא בתורת פקדון מסרם לך הוי פרעון * ודברים שהיו בלצח אינם דברים: **דיוצי ופרע.** אותה הלואה שזה כופר ודאי לוח אותה באותו היום אכל לאחר זמן פרעיה: **כאומר לא פרעסי דמי.** דכיון דלא לוח לפי דצורו לא פרע והרי יש עדים שלוה נאמנין הם על הלואה ואינן נאמנין על הפרעון דהודאת בעל דין כמאה עדים: **דמסיקנא צך.** שאני נושה צך: **לא היו דברים מעולם.** לא פרע לפינוי וזה אומר או צפנייהם או שלא צפנייהם פרעתיך: **הוחוק כפרן.** ואינו נאמן אפילו בשבועה לומר פרעתיך שלא צפנייהם שהרי אמר פרעמך צפנייהם ונמנא שקרן: **כל מנא דלא רמיא עליה דאינש.** כגון זה שלא היה לו לומר פרעמך בעדים שלא אמר לו זה בשעת הלואה בעדים פרע לי הלכך לא שס לבו לזכור אס בעדים פרע אס שלא בעדים ואמר בעדים פרעמך ולאו אדעתיה ואינו הוחוק כפרן צכר: עפאי

בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים ^אנאמן: סימן ראוב"ן ושמעון"ן דתנ"ו הלכת"א יזפ"י ופר"ע פלוני ופלוני עפצ"י סטרא"י בהימנות"א כבי תרי: ההוא דא"ל לחבריה כי פרעתין פרעין לי באפי ראובן ושמעון אול ופרעיה באפי תרי מעלמא אמר אביי באפי בי תרי אמר ליה באפי בי תרי פרעיה אמר ליה רבא ילהכי קאמר ליה באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא נדחייה ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי באפי בי תרי דתנו הלכתא אול פרעיה בין דיליה לדיליה איתניסו הנך זווי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבולי קבלתינהו מיניה דרך פקדון ואמינא ליהוי גבאי פקדון עד דמתרמו בי תרי דתנו הלכתא ומקיים תנאיה א"ל ה"כיון דקא מודית דודאי שקלתינהו מיניה פרעון מעליא הוי אי אמרת לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא אנא ורב ששת דתנינא הלכתא וספרא וספרי ותוספתא וכולא גמרא ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי מאה זווי דאזויפתך אמר ליה לא היו דברים מעולם אול אייתי סהדי דאזופיה ופרעיה אמר אביי מאי נייעבוד אינהו אמרי אזופיה אינהו אמרי פרעיה רבא אמר ^דכל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי מאה זווי דמסיקנא כך א"ל לא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אמרי לא היו דברים מעולם סבר רב ששת למימר הוחוק כפרן אמר ליה רבא ^טכל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זווי דמסיקנא כך א"ל ולא פרעתיך מאה קבי עפצי

יז.) גזי לא נטמאתי דמתרלינן דצוריה לא עמדתי בזומאתי אלא טבלתי ואומר ריב"א דהכא לא קאמר לא לויית אלא להד"מ דלא שייך לתרוצי לישניה אכל צפרק הכותב (כמוכות דף פח.) קשה דקאמר אכל אמרי יממי אמר לנו אבא לא לוייתי נפרעין מהם שלא בשבועה דכל האומר עליו צבית דין יש לו להשיב צענין שיפטר ואין לנו לתרץ דכריו: **כל מירתא דלא רמיא ע"יה דאינש לאו אדעתיה.** מימה זגט פשוט (ב"ב דף קט.) גזי עובדא דרב ינחנן צר יוסף דהוא מסיק זווי צרבי אבא מסיק אף על גב דהמלוה חזירו בעדים אין כו' כי טעין ואמר פרעתי בפני פלוני ופלוני ויצאו פלוני ויעידו ואמאי הא אמרינן לאו אדעתיה וי"ל דרצא סבר ליה

כמ"ד

מסורת הש"ס

א) כמוכות יח. ב"ב קע. [קדושין מג:]. ב) [קדושין יג. ט"ז.]. ג) עי' מיי פט"ו מהלכות מלוה הל"ב דגרים אטו נאמן, ד) כמוכות פח. ב"ב ו.ו. ט) [לעיל לד: ט"ז.],

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כיון דקא מודית וכו' ודברים שהיו בלבך. וי"כ הלכותין ס' קו אכל צעניי אין מונע לי דאף אס הוו דברים מ"מ כיון דזה טען לו פרעון הוי פרעון ואין כח המלוה לומר שלא יהיה פרעון רק פקדון:

מוסף רש"י

כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי. דכיון דלמר לא לוח מודה הוא אלא פרע, והכי טעך מוכיח עליו שלוח (כתובות נחפ).

רבינו חננאל (המשך)

משתבע ליה: ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרען באנפי סהדי דתנו הלכתא פרעיה ואיתניסו וזוי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבלתינהו ולא בתורת פרעון אלא בתורת פקדון עד דפרען באנפי דתנו הלכתא: א"ל רב נחמן כיון דקא מודית דקבלתינהו מיניה פרעון הוי מאי בעית לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא ורב ששת דתנינן הלכתא וכוליה תלמודא דלפרען קמן: ההוא דא"ל לחבריה הב לי זווי דאזויפתך א"ל לא היו דברים מעולם. אתו סהדי דאזופיה ופרעיה אמר רבא כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי וחייב: ההוא דא"ל לחבריה הב לי מאה זווי דמסיקנא כך. א"ל ולא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אתו פלוני ופלוני ואמרו לא פרעו בפנינו אמר רב ששת הוחוק כפרן. רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה. פירוש העידם כיון דלא רמיא עליהו לאו אדעתיהו. והן ששכחו וטענתיה דלוח טענה היא: ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זווי דמסיק כך. א"ל ולא פרעתיך ק' קבי